

IDEALITATEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

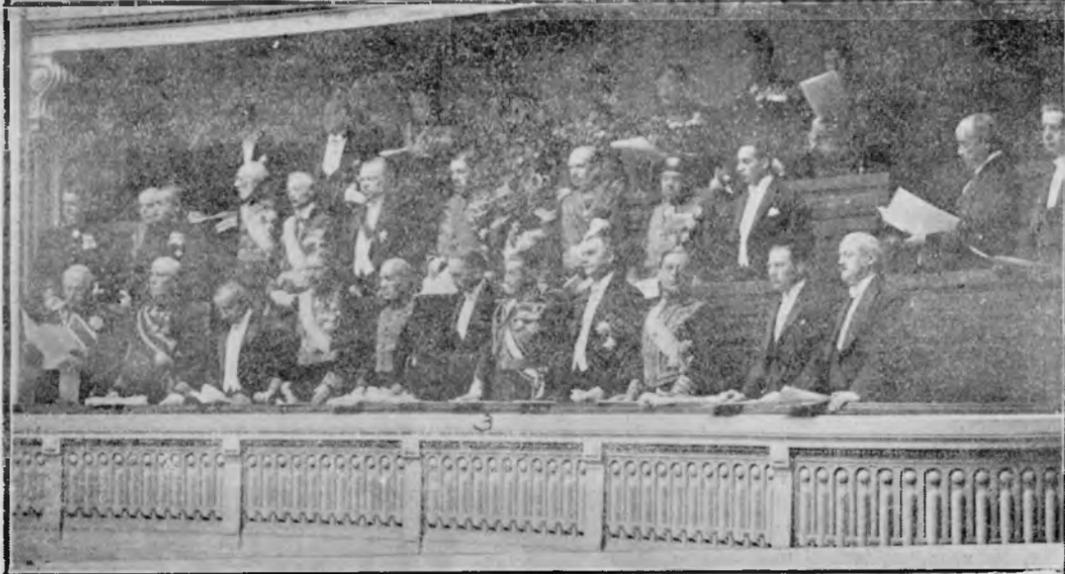
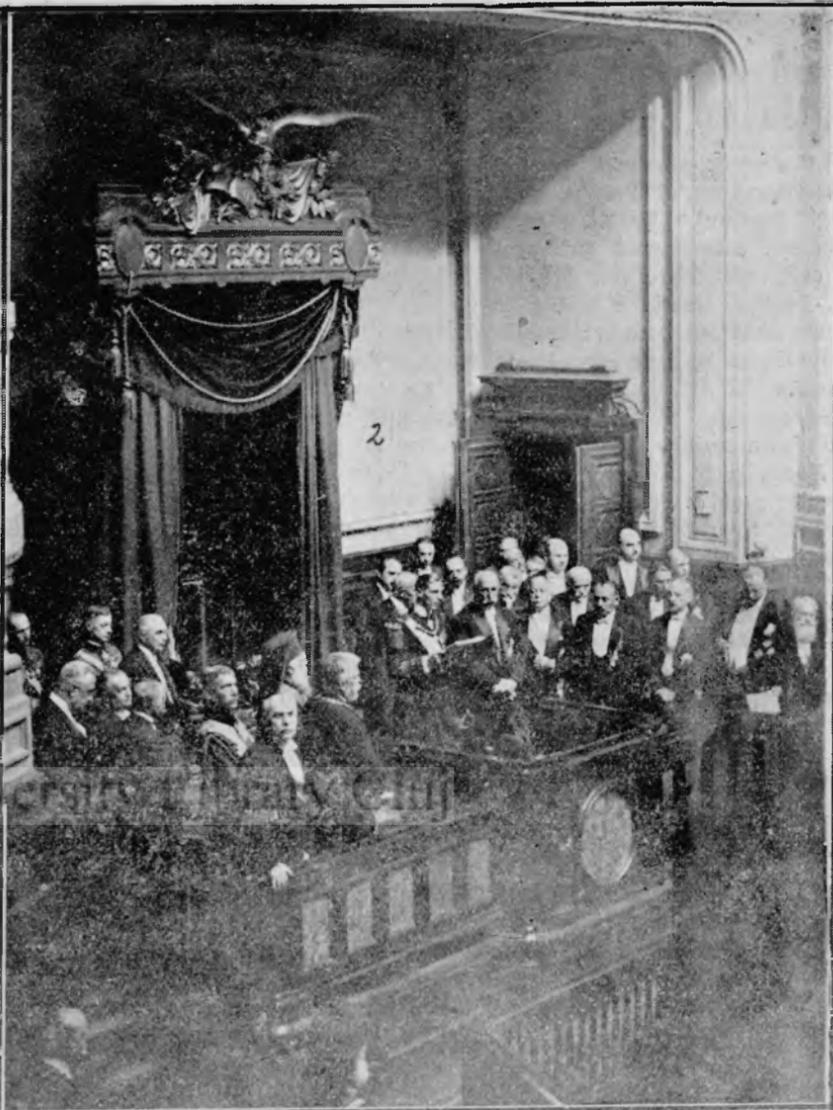
ILUSTRATA

Abonamente: Pe un an 300 lei; pe jumătate an 160 lei;
pe trei luni 85 lei.

Director: J. B. Sima.
Apare totdeauna Dumineca

Redacția și Administrația:
Cluj, Str. Regina Maria 36.

DESCHIDEREA PARLAMENTULUI

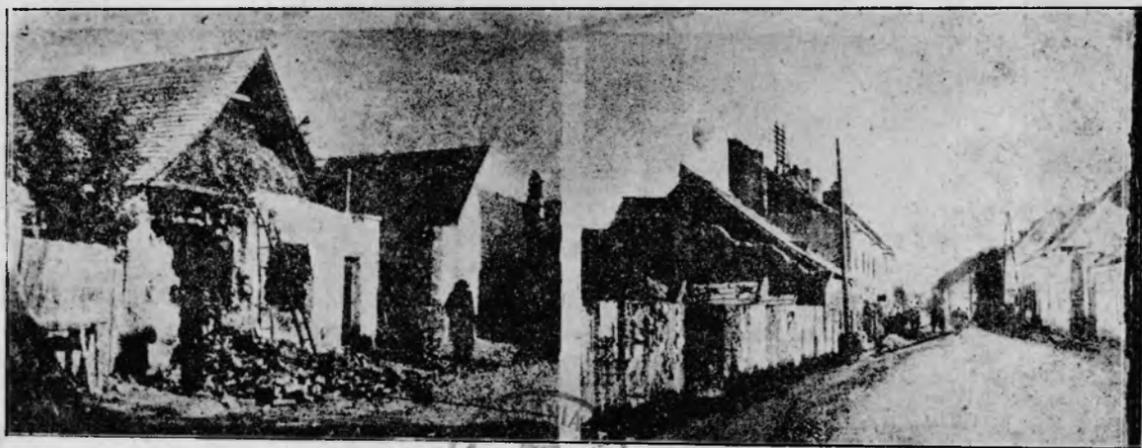
Deschiderea Parlamentului

Sâmbătă, 15 Octombrie, a avut loc la București, cu fastul obișnuit, deschiderea Parlamentului. După un serviciu religios la patriarhie, la ora 12, Inalta Regență a intrat în incinta camerei și Prințul Nicolae a citit mesagiul regal de deschidere. După ce aduce un elogiu, bine meritat, memoriei Regelui Ferdinand, mesagiul arată care trebuie să fie misiunea actualului parlament. România nu pregetă să ajungă la raporturi din ce în ce mai bune și mai amicale cu toate statele, fără osebire, în cadrul tratatelor existente.

Vor trebui aduse îmbunătățiri legii de unificare administrative, să se legitimeze controlul activității funcționarilor și să se asigure o descentralizare cât mai mare. Guvernul va trebui să îndeplinească tot ce poate contribui la promovarea și sporirea culturii generale în țară; Parlamentul se va rosti, chiar în actuala sesiune, asupra legii menite să statornicească regimul general al cultelor. Mesagiul arată apoi: o deosebită grijă pentru mica proprietate, forma predominantă a proprietății agricole. Guvernul va trebui să revină la o politică agrară: organizarea în-

vățământului; tehnic agricol, organizarea exportului de vite, înlesnirea mijloacelor de credit agricole, selecționarea cerealelor pentru export și organizarea exportului din instituții patronate de stat, etc. Mesagiul anunță și soluționarea definitivă a chestiei monetare.

La solemnitățile deschiderii Parlamentului, în incintă, se aflau numai majoritățile liberale și reprezentanții minorităților etnice. Opoziția a lipsit.

CUTREMURILE DE PĂMÂNT DIN AUSTRIA

În Austria s-au produs cutremure mari de pământ, care au pricinuit pagube, mai ales în regiunea Tirolului. La stânga o casă din Schwadorf care a avut mult de suferință de pe urma cutremurului. La dreapta strada principală din Schwadorf cea mai încercată localitate de puternice cutremure

REALITATEA OAIIE SĂPTĂMÂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj

La București: Calea Victoriei 39.
Telefon 63—92

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an întreg . . . . . Lei 300
Pe o jumătate de an . . . . . „ 160
Pe trei luni . . . . . „ 85

PENTRU STRĂINĂTATE

Pentru America \$3
Jugoslavia și Cehoslovacia Lei 400

Editor și Director: J. B. Sima

Secretar de redacție: N. Constantin

DUMINECĂ, 23 Octombrie 1927

Cum se face educația în America

NU demult primarul orașului New-York, d. Wallker, a vizitat Berlinul. Mulți ziaristi au cerut interviewuri primarului celui mai mare oraș din lume. Printre aceștia a fost și o femeie, care l-a întrebat asupra modului cum se face educația în America de azi. D. Wallker a răspuns:

„Fiecare se educă cum îi place. Educația în America are un caracter practic. Prin aceasta înțeleg că tinerii își fac educația singuri. Bucuria de a trăi e cel pe tineri să-și facă educația singuri. Bucuria de a trăi este cel mai bun și cel mai mare învățător. Am fost întrebat odată — a spus primarul Wallker — cum se face că oamenii se cultivă în America atât de ușor? Răspunsul pe care l-am dat atunci, vi-l comunic și Dvs.: noi nu căutăm să cultivăm pe copii și pe tinerii noștri, în sensul în care se înțelege educația la Dvs. O educație silită nu dă nici un rezultat practic. De aceea lăsam pe tineri să-și facă educația singuri. Reușesc în viață acei cari sunt totdeauna treji, gata să prindă orice prilej, acei cari au o doză oarecare de humor, nu se descurajează, și pot încerca orice activitate, fără să disprețuiască nici una.“

Răspunsul primarului orașului New-York, ar trebui să fie luat în seamă de tineretul nostru școlar, din toate gradele de învățământ, și chiar de acei care au părăsit băncile școlii. Din leagăn până la mormânt, omul totdeauna învață. Și izbândește acela care știe să tragă concluzii practice din această învățătură.

PROGRESUL CULTURAL AL PIEI-LOR ROȘII

Poeteasa indiană, prințesa Te Ata și-a cucerit un nume în literatură, prin poeziile ei cu tendință modernă, scrise într-un stil ales

BULETIN SĂPTĂMÂNAL

PARLAMENTUL și-a început noua sesiune. Dăm, în altă parte a revistei noastre, pasagiile importante din mesagiul regal, care a fost citit de A. S. R. Principele Regent Nicolae. Două preocupări de seamă are Guvernul: **Indreptarea situației economice și opera culturală.**

Situația economică a țării e grea de tot. Anul a fost slab, s'au făcut bucate puține, iar nevoile țării au crescut mult. Dobânzile sunt urcate și banii rari. Industria nu poate lucra și mărfurile se vând anevoie. La iarnă mulți muncitori nu vor avea de lucru și în multe sate lipsa va fi mare. Nu e cobire aceasta, e concluzia logică a unei stări de fapt. Singura posibilitate de a eși din această situație grea, este de a pune în valoare avuțiile țării. România are căderi de apă, are mine, are păduri întinse, are petrol și lacuri adânci, cu pește mult. Toate aceste bogății zac însă și rămân, în mare parte, neexploatate, pentru că lipsește capitalul necesar. Nu sunt bani spre a ridica uzine producătoare de energie electrică, din căderile de apă; nu sunt bani spre a transforma minereurile în metal; nu sunt bani spre a preface lemnul în mobilă și în unelte trebuincioase; nu sunt bani spre a înființa fabrici pentru conservarea peștelui; ș. a. m. d. Dacă ar exista capitalul necesar, pe lângă punerea în valoare a acestor bogății, care ar fi tot atâtea izvoare de venituri pentru țară, populația ar avea de lucru și sărăcia ar dispărea, de pe plaiurile noastre.

Problema culturală prezintă și dânsa importanță mare. Trăim în veacul științei și țara noastră — din păcate — se numără printre cele mai înapoiate țări. Nicăeri numărul de analfabeți — afară de Turcia — nu e mai mare în Europa; nicăeri nu se citește mai puțin; nicăeri întunericul nu e mai adânc. Starea aceasta tristă trebuie îndreptată. Dacă avem un număr suficient — ba uneori chiar prea mare — de studenți la Universitate, oameni cari vor să îmbrățișeze profesiile libere, sau să devină funcționari, e disproporționat de mic, numărul acelor cari urmează școala câtă le trebuie, pentru meserii, sau pentru cultivarea pământului. E o greșală a se crede că țăranul fără știință de carte, poate cultiva tot atât de bine pământul, ca și cel instruit: agricultorii francezi sau germani, nu mai vorbim de cei olandezi, cultivă pământul astfel, încât dintr'un

bob de grâu ei scot cel puțin 30. Sămânând 150 de kgr. de grâu la hectar, ei scot în mediu o jumătate de vagon de grâu. La noi recolta se chiamă bună, când la un hectar se obține 1500 de kgr. Și pământul nicăeri nu este mai bun ca în țara românească. Numai în Franța, în Germania, în Olanda, țăranii, știutorii de carte cu toții, citesc și învață să cultive pământul cu mașinile, să aplice cele mai moderne metode de îngrășământ și să facă agricultură intensivă. Astfel țăranii acolo formează pătura bogată a țării. La noi, lipsa de lumină, face ca țăranul să producă puțin: de pe bucata de pământ pe care a căpătat-o, de abea trăiește el și cu familia lui. De unde mijloacele de a-și face casă frumoasă, de a-și îngriji trupul și de a-și desfăta mintea și sufletul? De unde mijloace de a transforma satele, de a le ridica dela starea de înapoiere în care se află, la gradul de civilizație al veacului, în care trăim? Până când țăranul nostru nu va fi știutor de carte, până când nu va avea cultura necesară, România nu se va putea ridica, la rangul pe care-l merită, prin suprafața și numărul locuitorilor.

DIN nou se vorbește despre o înțelegere între partidul liberal și cel național-țăranist. Revista noastră n'a împlinit încă un an, dar, în acest loc, de ne-numărate ori, am avut prilejul să arătăm, cât ar fi de bine venită o asemenea înțelegere. Au fost atâtea târgueli și de atâtea ori s'a tot spus că în sfârșit cele două partide mari se vor uni, spre a cerceta împreună — fără patimă și fără certuri personale — toate problemele mari ale țării, pentru ca apoi totul să cadă în ballă; încât noi nu mai credem că înțelegerea aceasta se va face vreodată.

Cu toate tratativele, partidul național-țăranesc continuă să fluture, deasupra guvernului, amenințarea cu adunarea dela Alba-Iulia.

COMITAGIILE bulgari nu se restabilit relațiile între Jugoslavia și Bulgaria, în urma uciderii lui Kovacicvici, și alte atentate se descope, în fiecare zi, la granița sârbească, puse la cale de comitagi bulgari. Se pare că guvernul dela Sofia se sprijină pe protecții mari, dacă își îngăduie să privească, cu atâta nepăsare, activitatea bandelor sale. Oare pacea în Europa a fost de prea lungă durată?

Omul sovietelor, pe care guvernul francez nu-l vrea. — Rakovski, ambasadorul sovietelor la Paris, conversând cu ministrul său de externe Tschitcherin (la dreapta), care în cele din urmă, cedând insistențelor l'a rechemat în Rusia

Diplomații la Geneva... lucrează...

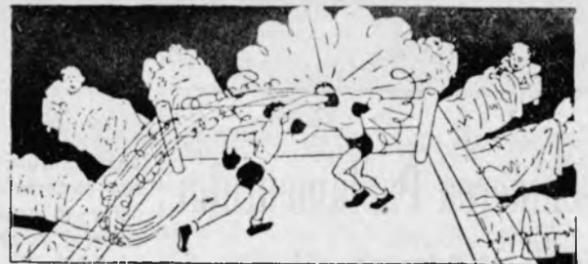
„La Brașov s'a deschis o fabrică de avioane. — „REALITATEA“ (pag. 12)

Aviatorul (cătore pieton și automobilist): „Ce insecte sunteți!”

Unde „Pacea” domnește neconturbată

După matchul de box din America pontorii lui Dempsey visează revanșa.

Elena Văcărescu la Geneva

ALBERT THOMAS
marele scamator francez in biroul
internațional al muncii.

**Cunoștința este
pârghia vieții**

**Nimeni nu știe mai
mult decât învață**

Să ne îmbogățim cunoștințele

Omul emițător de unde

EXPERIENȚA zilnică ne învață că se pot transmite gânduri, fără intermediul cuvintelor și la același rezultat duc și cercetările sistematice, ale multor oameni de știință. Da, chiar și cei mai neîncrezători pe tărâmul „supra conștient” sunt nevoiți să cedeze, în fața evidenței fenomenelor telepatice.

Lățirea, fără precedent de repede, a radiofoniei, a slujit, în mod neîndoios, ca să ne obișnuim cu transmiterea momentană a noulă-

spațiu apărut, din punct de vedere electric, într-o așa numită cușcă a lui Faraday, în care se introduce și persoana asupra căreia se face experiența; controlul și măsurătoarea se face dinafura acestei cuști.

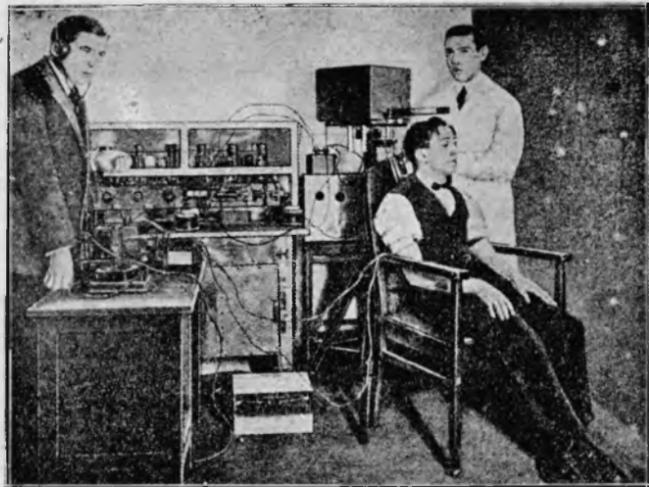
Să presupunem spre exemplu că se cercetează dacă subiectul, supus experienței, emite unde electrice, când gândește; atunci se așează, în jurul capului său, o bobină de self-inducțiune, de o frecvență corespunzătoare, care acționează asupra unui

și să se dovedească astfel că omul reacționează ca un emițător de unde, care produce câmpuri electrice, în ritmul bătăilor inimii.

La cercetarea fenomenului de gândire, a fost nevoie ca influența reacțiilor de mișcare să fie eliminată și pentru aceasta subiectul experienței a fost mai întâi adus într-o stare de hipnoză adâncă. Momentul măsurătorii s'a ales astfel, încât să înceapă în momentul mișcării sufletești și să încheieze, înainte de mișcarea fizică. S'a putut astfel înregistra, fără nici un fel de îndoială, la fiecare gând intensiv, o pocnitură puternică în radio receptor, dovădindu-se astfel primirea unei unde corespunzătoare, de către aparat. Prin aceasta s'a făcut însă dovada deplină că fenomenele sufletești, spirituale, sunt de natură electrică.

În afară de oameni, cei doi fizicieni au făcut experiențe asupra animalelor (păsări, câini ș. a. m. d.). Experiențe cari se găsesc încă în faza de încercare. Pare că dorința de a mânca a unei păsări, ținută în cușcă, prin influența undelor electrice, scade mult și tot astfel moartea grabnică a animalelor de încercare dovedește acțiunea neîndoielnică a undelor. Ne vine în minte, fără vbie, așa numitele raze ale morții, despre care s'a vorbit atât de mult, acum doi ani și care s'au produs de curând din nou, în America, în condițiuni de experiență mai bune.

Aceleași încercări aruncă o lumină interesantă și asupra problemei nelămurite a păsărilor călătoare. Însuș faptul că foarte multe dintre ele ur-

Incercare pentru dovedirea undelor electrice, emise prin gândire.

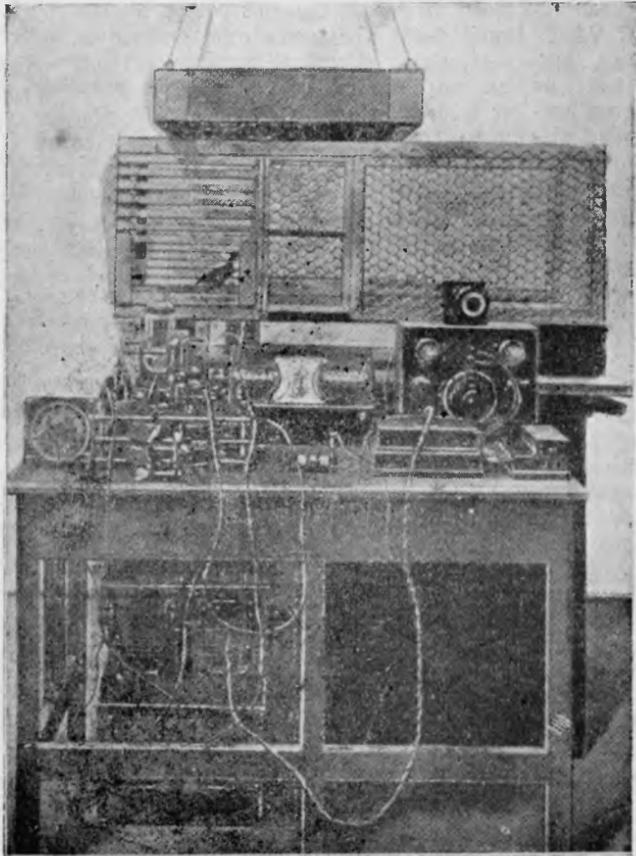
ților, la distanțe mari, fără sârmă sau altă legătură vizibilă. Mulți văd în aceasta nu numai un fenomen analog, cu transmiterea gândurilor, dar înclină spre părerea că unde electrice, pornind din creier, sunt purtătoarele gândurilor și simțămintelor noastre.

Dar și din alte puncte de vedere există posibilitatea unei radiațiuni de natură electrică, a trupului, care și-ar găsi centrul în sistemul nervos central, adică în creier și măduva spinării. Într'adevăr toate fenomenele vitale, pe cât au putut fi până acum cercetate, sunt înlovărite de curenții electrice, ba chiar poate sunt și în sine, de natură electrică. Pe deoparte, prin contracțiunea inimii și a altor mușchi, se produc așa numiți curenți de acțiune, iar pe de altă parte, curenții electrice de orice fel, au asupra corpului nostru un efect foarte intens, dăunător sau curativ.

În anul trecut profesorul Cazzamalli din Como, a arătat, cu ajutorul unor experiențe ingenioase, că emiteria undelor electrice, merge mână în mână cu toate fenomenele de gândire, precum și cu toate celelalte reacțiuni sufletești și spirituale, și aceste emiteri se comportă la fel, ca și în radiofonia obișnuită iar existența undelor poate fi dovedită cu aparatele radio-receptoare obișnuite. Pe lângă aceasta dr. E. D. Adrian, dela Universitatea din Cambridge, în Anglia, a cercetat acțiunea undelor electrice, asupra ramificațiilor nervoase și a ajuns la rezultate foarte interesante. Vom menționa încă și cercetările recente a doi fizicieni tineri, din Berlin, d-nii Arno Brasch și Kurt Urban, cari au atacat problema dintr'un punct de vedere larg și cari, în încercările lor, au cuprins problema emiterii de unde de către trupul omenesc, în toată întinderea ei. Ei se slujesc de aparatele moderne ale tehnicii de radio. Prin întrebuintarea unor aparate extrem de sensibile se oferă mijlocul dovedirii celor mai mici cantități de energie emisă.

Toate aparatele se găsesc într'un

receptor, cu o lampă, perfect izolat din punct de vedere electric și termic. La aceasta se găsește acordat un întăritor, de joasă frecvență, cu șase lămpi, construit anume pentru scopul propus. Toate legăturile de curent sunt aparate metalice, de tur-

Experiență pentru cercetarea acțiunii undelor electrice, asupra păsărilor și altor animale.

burările externe, și în timpul întregii durate a experienței se stabilește, cu aparate înregistratoare precise, comportarea subiectului de experiență.

Prin întrebuintarea noului întăritor s'a reușit, pentru prima dată, să se stabilească, în mod neîndoios, la o depărtare de mai mulți metri fără nici un fel de fir sau legătură, curentul electric al inimii unui om

mărește în călătoriile lor, direcțiunea câmpului magnetic al pământului, așa numitele linii izocline, dădea de bănuț existența unor influențe electrice. Dar și faptul că păsările călătoare, după cum arată experiența, în apropierea stațiilor mari, emițătoare de unde radiofonice, pierd posibilitatea lor de orientare, este o nouă justificare a acestei păreri.

(după dr. Alfred Gradenwitz)

Oamenii zilei

Conducătorul revoluției din Mexico, General Serrano, care câteva ore după izbucnirea revoluției militare, a fost împușcat, împreună cu 13 ofițeri și politicieni din anturajul său

Președintele Calles din Mexico, care a înăbușit, cu forța armelor, un complot militar, în țara sa, și a executat pe loți conducătorii partizani

VICTIMA COMITAGILOR BULGARI:

Generalul jugoslav Kovacevics, care a fost omorât, de mai multe gloanțe, de revolver, în stip (Serbia de Sud), fapt care are să aducă război între Bulgari și Sârbi.

Pericol de războiu și în nord-estul Europei. Președintele republicii lituane, d. Smetona, care se găsește în relațiuni foarte încordate cu Polonia.

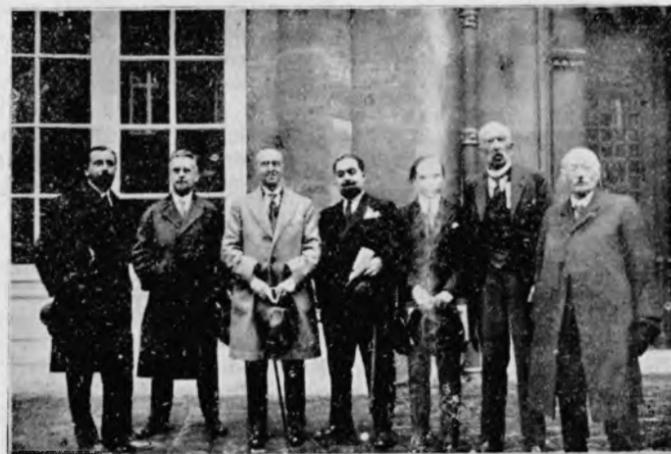

„Contesa roșie” comerciantă: Contesa Karolyi, soția fostului ministru președinte al Ungariei, și-a deschis la Paris un magazin de mobilă antică

Prof. Dr. Svante Arrhenius, renumitul conducător al Institutului fizico-chimic Nobel, din Stockholm, a murit, în vârstă de 68 de ani. Pericol de războiu și în nord-estul Europei. Președintele republicii lituane, d. Smetona, care se găsește în relațiuni foarte încordate cu Polonia

Congres internațional de psihiatrie

În ziua de 26 Octomvrie a avut loc, la Paris, al treilea congres internațional, de cercetări psihice. Ilustrația noastră reprezintă un grup de congresiști, în fața Sorbonei. Dela stânga la dreapta d-nii: Ing. prof. Warcollier (Paris); Dr. O. Tischler (München); Prof. Dr. E. Cazzamalli (dela Universitatea din Milano); Dr. L. Mirahorian (președintele societății de studii psihice din România); Dr. I. Sanguinetti (Roma); Prof. Dr. Ch. Richet (Paris); Prof. Dr. R. Santoliquido (Roma).

Un scriitor care a nimerit-o prost

de MAXIM GORKI

NOAPTEA, într'un local dubios, în mijlocul mulțimii de oameni pe jumătate beți, tot soiul de cheflui, îmi povestea odată un bărbat, care era mai mult îmbătrânit de viață decât de ani, următoarele:

„Telegrafistul Malaschin m'a aruncat în nenorocire.”

Își plecă capul acoperit de o șapcă roasă, se uită sub masă, împinse la o parte, cu mâinile, piciorul său bolnav, și oftă adânc.

„Da, da, telegrafistul Malaschin. Sfinția sa obișnuia să-l numiască năvălăleful, fetele însă Malascha. Era mic de statură, îndesat, cu obraji rumeni, ochi căprui, cu sprincene negre și mâini gingașe ca de femeie: „ca pictat” așa se spune des-

ă sosit chiar a treia zi. „Întâmplător — zice — am luat-o dela postă, ca să ți-o dau, dar am tot uitat apoi. Așa dar tu — zice — tu scrii nuvele; de sigur vrei să ajungi așa un fel de Tolstoi?”

Am răs împreună și ne-am despărțit. Totuși, chiar în aceea zi, spre seară, diaconul m'a strigat dela ferestra, pe când mă înapoiam spre casă:

„Hei, tu, scriitorule, scriitorule! O să — o să te...!”

Și mi arată pumnul. În bucuria mea n'am dat nici o însemnătate acestui gest amenințător. Știam că diaconul e un om curios: în tinerețea lui voia să fie cântăreț la operă, dar niciodată n'a ajuns mai

mulți pistrii în față. Acum obraji îi erau ofiliți și brăzdați de o rețea încurcată de vinișoare roșii, iar nasul vânat de beiv se plecase oboșit, deasupra mustaților. Rachiul nu-l mai putea excita. Dânsul mormăi cu greutate și ca în somn: „M'am simțit deodată un flăcău frumos, o figură importantă. Și cum să fi fost altfel? Doar aveam „aptitudini”, calități alese! Sufletul meu ciripia ca o ciocârliie. Am început să scriu cu ardoare, am scris nopți întregi de rând, vorbele „curgeau” doar așa din condei. Ce bucurie! Și am observat că locuitorii începută să privescă la mine cu o atenție deosebită. „Aha”, gândiam în mine... Malaschin m'a invitat la directorul acciselor, și acesta avea o față, ce mai codană, argint viu, nu alta! Ei, și acolo mai erau și alți tineri, și alte domnișoare. Ele s'au interesat de mine, m'au întrebat:

„Dumneata scrii, adevărat? Te rog — aici e ceai! Cu cel mai bun zahăr!”

„Aha, gândiam eu, chiar cu cel mai bun zahăr?!” Amestec cu lingurița, sorb odată — ce înseamnă asta? Sărat. Atât de sărat, încât aproape că era amar. Să-ți vie rău. Însă totuși: am băut, din pricina timidității mele innăscute. Și deodată încep cu toatele să rădă în cor, și Malaschin râde și el și spune:

„Da cum e cu puțină una ca asta? Un scriitor trebuie să poată deosebi bine, toate lucrurile. Și tu nu poți să deosebești cel puțin sarea de zahăr; cum se face asta?”

Sunt pierdut mă gândesc eu în mine; ce să fac?...

„Asta de sigur e o glumă!” — Am spus eu.

Dar atunci ei au răs mai mult și asupra acestora au început să mă încânte, că să recit poezii, că desigur am încercat să scriu și poezii. Malaschin știa aceasta. Toți mă îndemneau.

„Poezii, când sunt în vizită, ei recită totdeauna poezii, — zic dâ-

...calul care-mi era mai drag...

șii — prin urmare și dumneata trebuie.”

Dar atunci se amestecă băiatul, cu gura mare, al primarului și spune:

„Poezii bune nu pot să scrie decât militarii.”

Domnișoara a început atunci să-i dovedească, că se înșală, și eu între acestea am plecat pe furie. Și din aceea seară tot orașul a început să mă asmută, ca pe un câine răios. În prima duminecă tocmai m'am întâlnit cu diaconul. — Dânsul mergea cu undița lui și pășia pe pământ, ca un elefant uriaș.

„Oprește-te! — Strigă dânsul. — „Tu scrii măgarule? Eu, zice el, m'am pregătit trei ani pentru operă și nici nu mă compar cu tine, că ce ești tu? Ești o muscă! Muște ca tine, spune dânsul, astfel de muște, cel mult pătează oglinda curată a literaturii, îți arăt eu ție, nemernicule...” Și mă înjură astfel încât m'am și supărat. Da, dar pentru ce? M'am gândit eu în sine mea.

Malaschin însă, când m'am întâlnit cu el pe stradă, a șberat:

„Bună ziua, domnule trei sferturi Tolstoi!”

După aceea compuse un cântec foarte prostesc, și copiii din oraș

începeau să-l cânte, de câte ori mă zăriau.

Ei, m'am gândit eu, asta e prea de tot!

Atât de rău m'au batjocurit, încât nici nu mai îndrăzniam să ies în stradă. Mai ales diaconul era mâniaș rău. Cât p'aci să mă bată.

„Eu, șberă dânsul, eu trei ani de zile... și tu om de nimic...”

Uneori stăteam atunci noaptea la marginea râului și mă gândiam:

Doamne, dar ce înseamnă asta? Pentru ce, pentru ce?

Pe malul râului era un loc singular, un colț de țară, cu un tufiș de anin; acolo mă refugiam adesea, priviam cursul apei și-mi era așa ca și când râul întunecat străbătea întâi orașul iar apoi curgea prin sufletul meu și lăsa într'insul un nămol tulbure și amar.

Am făcut cunoștință aici cu o fată tânără, o zână; m'am străduit să câștig inima ei curată și mi-s'a

acesta l-am iubit; după cum am mai observat, că multe lucruri nefolositoare ne sunt adesea mai plăcute decât cele folositoare; tot astfel un om care ne face rău adesea ne este drag. Și încă o pildă: nici un cal de povară nu este atât de scump ca un cal de curse, deși oamenii trăesc din muncă și nu din curse.

Veni și săptămâna Crăciunului, și Malaschin îmi propuse să mă mascheze: Mă îmbracă în formă de drac, cu o scurteică, cu blana înăfără, îmi puse pe cap coarne de berbec și o mască pe față. El și, după aceea am dansat și atât de mult, că m'am încălzit, și deodată simt: că ceva mă pișcă în față, că nu mai pot să mai suport. Am plecat acas și pe stradă m'au ajuns din urmă trei măști. Ele au început să strige:

„Uite, un drac! Cjomăgiți-!”

Eu, am luat-o la picior. Bineînțe-

...deodată începură toate să rădă: îmi pusese în ceai sare, în loc de zahăr...

părut că nici eu nu-i sunt indiferent. Numai că și dansa începu să-și ia zborul și mă întrebă odată cu multă băgare de seamă: „E adevărat, că dumneata ai scris ceva odată în ziare, despre noi, despre oraș?”

„Cine ți-a spus asta?”

Dânsa-și înclină capul și povesti:

„Scrierea dumitale e în mâna lui Malaschin și dânsul o citește fiecărui cu glas tare; lumea râde de dumneata și vrea chiar să te bată, din cauza aceasta, pentru că te compari cu Tolstoi. Dece i-ai dat scriera l'ui Malaschin?”

Pământul începu să mi se clatine sub picioare; o Doamne, Doamne, m'am gândit eu. Acolo se vorbește despre fiecare de funcționarii dela accize, de diacon, și de toți — și anume nu tocmai în termeni de laudă. Se înțelege că nu dădusem nefericita mea scriere lui Malaschin, dânsul singur și-o luase dela postă. Și acum, iubita mea mai turnă încă puțin gaz peste foc:

„Pentru că merg la plimbare cu dumneata, toate prietenele răd de mine, așa încât eu singură nu mai știu, ce o să se întâmple...”

„Așa!” mă gândesc eu.

Și mă duc la Malaschin.

„Dă-mi îndărăt manuscrisul numaidecât!”

„Ei, da pentru ce-ți mai trebuie? — zice dânsul. — Și așa toată lumea îl cunoaște!”

Nu mi-l'a dat. Și totuși pe omul

les că m'au ajuns. Nu m'au bătut chiar așa de tare, numai fața îmi ardea — că-mi venia să țipl! Ce era aceasta? De dimineață mă uit în oglindă: chipul meu este neșus de roșu, nasul umflat, ochii turburi și lăcrămează. Ei, m'am gândit eu, aștia m'au pocit de tot! De sigur că au uns masca pe dinăuntru cu ceva arzător, și când am început să transpir, mi-a jupuit pielea jos. Cinci săptămâni au trecut până să mă tămăduiesc. Am crezut că o să-mi crape ochii. Dar mi-a trecut.

În sfârșit atunci m'am lămurit: în orașul acesta nu mai trebuia să rămân. Și fără să spun nimănui o vorbă am plecat de acolo. De atunci, de 13 ani, umblu așa de colo până acolo.”

Oftă greu și-și duse mâna oboșită la ochi. Părea un om de 50 de ani.

„Din ce trăiești?” am întrebat eu.

„Sunt grăjdar, la cursele de trap. Dau materie despre cai unui reporter.”

Și pe șoptite, zâmbind blajin, dânsul spuse: „Ce animale nobile sunt caii! Căii nu se pot compara cu nimic... Numai, vezi dumneata, unul mi-a zdrobit piciorul...”

Și oftând adăogă apoi, domol ca și când ar fi lăsat să picure un vers prețios:

„Acela, pe care îl iubiam mai mult...”

Poșta redacției

P. I. Antonescu-Tigănești (București). — Vom publica și jocul în triumphiu, săptămâna viitoare, mulțumim.

Margareta Vasilache — Piscu. — Mulțumim, vom publica jocurile în numărul viitor.

T. Tavitian. — Bazargic. — Cereți deslușiri Regimentului de transmisiuni — București.

Heinrich Robinson — Bacău. — Primum fără obligație.

Romanescu Grigore — București. Deslegările jocurilor trebuie să fie mai simple. Cele pe care ni-le-ați trimis sunt prea grele pentru publicul nostru.

LA COMISARIAT

Comisarul: „Când ai furat paltorul omului ăstuia, n'ai simțit în sufletul tău nici o turburare?”

Hoțul: „Ba da domnule comisar, îmi era teamă că o să-mi vie prea strâmt.”

VEZI BINE

Dânsul: „Dragă e îngrozitor! În fiecare zi găsesc un păr de al tău, în supă!”

Dânsa: „Vezi, nu mă mai iubești! Când eram logodiți, îmi cereai o buclă întreagă!”

MAXIM GORKI

O ultimă fotografie a marelui scriitor rus.

pre exteriorul flăcăilor acestora. Vesel și prietenos cu toată lumea, dânsul era căutat de toți și poate chiar iubit, în orașelul nostru, unde 3500 de locuitori își duc traiul, fără nici un fel de grabă. În al douăzecilea an al existenței mele, plictiseala vieții îmi oboșise cu totul sufletul; îndeletnicirile acestea lăzătoare, făcute, ale oamenilor mă supărau, ba chiar mă exasperau; nu puteam să pătrund înțelesul acestor preocupări, priviam toate plin de deszădejde și sub impresia sentimentelor acestora am scris odată o povestire: „Cum trăiesc oamenii.” Am scris-o și am trimis manuscrisul la foaia săptămânală „Niva”, din Petersburg. Am așteptat apoi hotărârea soartei o săptămână, o lună, două luni și apoi mi-am scos din gând povestirea: desigur că asemenea treburi nu erau pentru noi, gata!

Dar după trei luni, sau poate și mai mult, mă întâlnesc odată cu Malaschin:

„Am la mine — spuse dânsul — o carte postală, care-ți este adresată.” Îmi dădu cartea postală, și într'însa stătea scris:

„Povestirea dumitale nu este reușită, și nu poate fi considerată ca o bucată nimerită, totuși pare că ai avea oarecari aptitudini. Ocazional, mai trimiteți câte ceva.”

Nu vreau să-ți mai spun, cât de bucuros am fost. Malaschin mi-a povestit cu prietenie, că scrisoarea

departe decât conducătorul corului de biserică și ni-i nu putea să facă vre-o treabă în provincie, deoarece prea pătimea de înclinarea către farse deochiate. Bea, și când era beat, atunci — așa, din prinsoare — spărgea cu frunța nuci; putea să spargă până la 50 de nuci așa că în cele din urmă pielea frunții începea să crape. În buzunarul lui purta totdeauna o cutie de tînchea găurită: vara ținea într'însa broaște și iarna șoareci, ca la momentul potrivit să dea drumul acestor vietăți, în sânul femeilor. Aceste glume i-se iertau pentru firea lui veselă și mai ales pentru că ajunsese să cunoască neobișnuit de bine obiceiurile peștilor și era un pescar cu undița neîntrecut. Totuși el însuși nu mânca pește, de teamă să nu se înnece cu vr'un os, și astfel tot ce prindea dăruia cunoșcutilor, ceea ce măria încă dragostea pe care aceștia i-o purtau.

„Așa dar...” — mi-am spus eu bucuros. Eram atunci un tânăr modest, o fire gânditoare și cu o înfățișare nu tocmai frumoasă.”

Cu buzele își subse mustața rară și fără culoare, clipi din ochii săi galbeni de albeață și își turnă, cu mâna tremurătoare și cu multă grije, un pahărel de rachiou. La 20 de ani, probabil să fi fost un tânăr stângaci și osos; părul său cărunt șburit de bună seamă că era pe atunci roșcat, ochii săi turburi, albaștrii. Și fără îndoială că avuse

Copii pe stradă îmi cântau în cor: Uite că vine trei-sferturi-Tolstoi.

INSULA BLESTEMAȚILOR

Rareori s'au reprodus ilustrații atât de adevărate din colonia franceză de ocnași Guyana, cum sunt acele pe care avem posibilitatea să le publicăm astăzi. Nu se îngăduie niciodată vizitatorilor să abordeze insulă a ispășirii, iar vapoarele sunt obligate să treacă la o depărtare de o milă și jumătate de insulă.

O tânără pereche americană a izbutit să obțină îngăduita, acordată foarte rar, de a fotografia insula. Clișeele fac posibilă aruncarea unei priviri în viața fără a nădeji a acelor deportați.

LUMEA se compune din trei părți: cerul, pământul și pușcăriia. Aceasta este o definiție cosmică, care bineînțeles nu s'a putut naște decât într'o închisoare franceză, frații noștri latini fiind oamenii cari își păstrează caracterul glumeț chiar în cele mai grele împrejurări ale vieții. Un ocnaș din Cayenne, în Guyana franceză, dela Nordul Americii de sud, este autorul zicalei de mai sus. De atunci a fost pronunțată de mii de ocnași,

imediat se asociază în mintea fiecăruia tragedia Căpitanului francez Dreyfus, întâmplată în secolul trecut. Dreyfus a petrecut 1548 de zile (1894-1899), pe una din aceste insule, „insula Dracului“. Aceasta este una dintre cele trei insule, care — vorba sună ca o glumă sinistru — se numesc „insulele Salvării“ (Illes du Salut). Celelalte două insule din acest grup sunt: Ille Royale și Insula St. Joseph. Acest grup este numai o parte, cea de a patra,

Ocean. Coloniile de pedeapsă costă pe stat averi imense. Valoarea lor, ca mijloc de pedeapsă și îndreptare s'a dovedit a fi nulă. Ele nu sunt altceva decât execuții încete, în chinuri lente și groaznice. În afară de tratamentul brutal al „gardienilor“, de întrebuințarea foarte frecventă a biciului, din piele de hipopotam, singura clima e destul să transforme, pentru fiecare european, oenel din Guyana franceză într'un iad. Arșița, dogoritoare a soarelui,

Una dintre insulele de deportare ale Guyanei franceze, de care ține și denumita „Insula Dracului“. — Un nou transport de deportați, la sosire

de sute și mii de ori. Nu numai în Cayenne, nu numai în celelalte trei colonii de pedeapsă din Guyana, dar și în celelalte ocne — în Noua Caledonie, în Africa de nord (Ocna de soldați Biribi, în Oran), în Asia de răsărit și pretutindeni, în celelalte locuri.

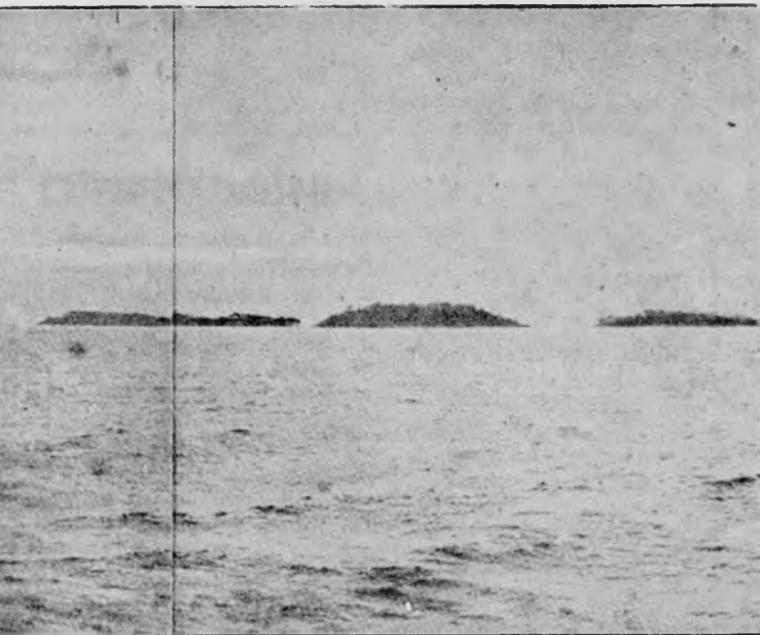
Dintre toate coloniile de deportare Guyana e cea mai cunoscută. E numită tot atât de sumar, pe cât de nedrept „Insula dracului“ și

întregului teritoriu de deportare din Guyana franceză, în care, de 75 de ani, sunt trimiși criminalii și bandiții francezi. Celelalte trei teritorii sunt: amintita Cayenne (țara unde crește piperul), stâncile Courou și cea mai mare colonie de pedeapsă din Guyana, ținutul fluvialului Maroni.

De ani de zile s'a format o mișcare în Franța, care cere să se renunțe la menținerea ocnelor peste

miasmele continute ale pământului de tropice, doborât cea mai robustă fire. Cine nu cade jertfă frigurilor palustre, se prăpădește prin depresii sufletească, prin abrutizare. Puțini ocnași au avut forța și energia să suporte suferințele groaznice, pe care li-le-au impus viața în colonie. Nici unul dintre ei nu s'a înapoiat sănătos, în Franța. Acolo, aproape fără excepție, au căzut în recidivă—nu numai în ceea-

Surorile ordinului „St. Paul de Chartres“, trăesc aci, printre condamnați, de 200 de ani. Dar astăzi nu mai țin de acest ordin decât nouă calugărițe

În singurătatea desnădăduită, între cel și apă: Cele trei insule, lângă țămul Guyanei, locuite de deportați și de care nici un vapor nu se poate apropia, mai mult de o milă și jumătate. La stânga Insula Dracului

ce privește sănătatea, dar și în sensul criminalistic.

Aceste sunt motivele care au făcut să se pună în cumpănă utilitatea coloniilor de deportare. Ultimul strigăt de alarmă, puternic, a

lui Londres) că nici în Guyana și nici în Noua Caledonie, situația nu e mai bună.

Viața ocnașilor în Cayenne pare să fie încă mai rea decât aceea a deportaților pe insula dracului. Se

Și trenul este condus de condamnați

Un condamnat cu un tatuaj neobișnuit

fost dat acum trei ani, de francezul Albert Londres, în cartea sa „Dante, n'a rien vu“. Insuș titlul lucrării rădează tendința operii: ceea ce Dante a văzut în viziunile sale asupra iadului, nu e nimic, în comparație cu chinurile de iad, pe care nu să le suporte ocnași, ani de-a rândul, zi de zi. De bună seamă că asemenea afirmațiuni se pot face ușor și se pot dovedi mai greu; dar cei mai mulți compatrioți ai lui

afirmă—pe lângă alte detalii îngrozitoare—că picioarele celor pedepșiți, în timpul nopții, sunt încălțate în butuci grei de lemn; că cei bănuți de evadare sunt ținuti în celulă, două zile în întuneric complet și o zi în semi-obscuritate, „pentru ca să nu orbiască“, toată viața lor. Dacă un prizonier, încearcă, în timpul călătoriei, pe mare, să fugă, „ajunge apăsarea unei pârghii de către căpitan, pentru ca

Mlaștinile fără de sfârșit ale Guyanei, prin care, cele mai adesea ori, deportații încearcă să evadeze și sunt totdeauna prinși

Londres—chiar acei cari nu l-au citit pe Dante—sunt convinși că Londres nu exagerează, că de fapt instituțiile de ispășire de peste Ocean sunt un infern. Cartea scriitorului francez se ocupă de stările din ocna de soldați, africană Biribi; dar s'a arătat, printr'o serie întreagă de articole în „Petit Parisien“ (unde a apărut mai întâi descrierea

casclătorii să fie innecați în cassetatele lor, de aburi fierbinți, sau pur și simplu, băgați sub apă, astfel după cum se inneacă guzganii în capcane“. Acestea se puteau citi într'o descriere, publicată acum un an și jumătate.

Căpitanul francez Alfred Dreyfus, n'a fost singurul „intelectual“, care a trăit pe insula dracului. Această

a trăit pe insula dracului. Această

categoria de oameni face eforturi nemaipomenite, spre a nu ajunge la abrutizare sau la nebunie. Citesc mult—indiferent ce, chiar fragmente de cărți vechi sau bucăți de

ziare—numai spre a da creierului o activitate oarecare. Cu toții scriu „memorii”, au însemnări zilnice—după cum a făcut și Dreyfus. Co-libra în care a trăit nefericitul că-

pitan a rămas de altminteri ne-locuită, dela înapoierea sa în Franța.

Când, în Aprilie 1926, vaporul „St. Martinierre” a părăsit portul Brest, spre a transporta 340 de prizonieri, la Cayenne, s'a hotărât ca

acest transport să fie cel din urmă. Transportul condamnaților în ocelele din Guyana se face de obicei tot la doi ani. Nu se poate spune încă, astăzi, dacă „St. Martinierre” a fost într'adevăr ultimul vapor de ocazie, transportați peste Ocean, în veacul nostru de civilizație.

În anul acesta, între 11 și 31 August, a avut loc, în țara Sovietelor la Moscova un soi de olimpiadă pan-rusă, însoțită de o sărbătoare a educației fizice, sub președinția lui Mihailov, președintele consiliului suprem al culturii fizice și sub direcția reprezentanților guvernului Yenonkitze și Ounschlicht. Unsprezece mii de oameni au participat la aceste jocuri și serări. Încercări speciale au fost rezervate soldaților armatei rusești.

Nevoia stabilește amiciții neobișnuite: Un condamnat bătrân, cu o șopărlă, pe care dânsul a imblânzit-o

Casa în care Dreyfus a trăit ca prizonier

Culoar de celule, într'o închisoare, pe insula dracului

La stadionul nautic 4 salturi simultane

Și se spune că societățile sportive și de educație fizică din Rusia cuprind o totalitate de 2 milioane de membrii.

Dintre rezultatele olimpiadei Moscovite vom menționa:

100 metri parcurși în 11 secunde 4/10; 200 m. parcurși de Gromov (Moscova) în 23 de secunde 5/10; Brandt, (Moscova) a câștigat în 1500 metri cu 4 minute 23 sec.

Sportul numără 2 milioane de adepți în Rusia

Se practică în țara sovietelor, toate jocurile afară de rugby

RUSIA sportivă ne este mai puțin cunoscută încă, decât cea politică, socială, economică, religioasă, intelectuală sau artistică. Căci nu s'au făcut deloc anchete asupra mișcărilor sportive, în U. R. S. S. La ce s'ar fi făcut asemenea anchete? Mai înainte ca imperiul să se transforme în uniunea republicilor socialiste și sovietice, jocurile atletice nu se bucurau de mare favoare printre populația mensei națiuni slave.

Dela revoluție, interesul pentru sport s'a manifestat în Rusia, la fel ca și în celelalte țări de pe pământ. Dar cu excepția rarelor echipe de fotbal, care au jucat în Scandinavia și a grupurilor strict muncitorești, care s'au întâlnit cu

Concurenții întrecerii motocicliste Smolensk-Moscova nu au mârșini dintre cele mai noi

Dormitor în închisoare

Stadionul din Sokolniki, în timpul uneia dintre zilele Olimpiadei atletice

Caucasianul Parfinovitch s'a clasat cel dintâi, în saltul în lungime, cu 6 m. 60. După cum se vede aceste performanțe sunt mediocre. Astfel dacă atletismul rusesc s'ar lua la întrecere cu cel al celorlalte națiuni, ar ocupa un rang cu totul inferior Anglia, Germania, Suedia, Finlanda, Ungaria, Franța, Italia, ar fi înaintea Rusiei.

Femeile însă sunt mult mai bine, păstrând proporția decât bărbații. D-șoara Kousnetzov, din Leningrad, a parcurs 800 de metri în 2 minute 24 sec. 5/10, ceea ce pentru o femeie este o performanță de prima clasă. Tot astfel d-șoara Schevtschenke a izbutit să arunce discul, la 25 de metri.

Cercetarea condamnaților nou sosiți, dacă au arme asupra lor

federațiile sportive muncitorești, în Franța și Germania, se poate spune că, în concertul internațional, sportul rus nici nu s'a manifestat, nici nu s'a afirmat.

Publicăm aci fotografii, care dovedesc că sportul rusesc, fără să intre în contact cu jocurile națiunilor vecine, trăiește aceeași existență însuflețită, ca și la celelalte popoare vibrează de aceeași patimă și urmărește același ideal.

În afară de rugby, care este interzis de oficialitatea URSS — poate din pricina violenței sale, mai mult aparente decât reale — toate celelalte sporturi și jocuri sunt practicate peste Nistru, cu un elan, care se poate vedea din fotografiile pe care le reproducem.

Paradă la Moscova, în ziua de 21 August: defilarea secțiunilor feminine

Teatru · Muzică · Artă

HENRICK IBSEN

INTREAGA lume civilizată va sărbători, cu un deosebit fast, anul acesta, centenarul nașterii genialului scriitor Henrick Ibsen.

În țară la noi, toate teatrele vor reprezenta, în actuala stagiune, câte o piesă de-a marelui dispărut. Ibsen s'a născut în Skien, lângă Cristiania, din tată norvegian și mamă germană.

Intenția lui era să se facă pictor. Părinții însă stăruiră, izbutind să-l

Henric Ibsen

convingă, ca să se apuce de medicină. În acest scop a fost trimis în Grimsdat.

De pe atunci colosul dela nord, începu să scrie pamflete și versuri satirice. Cu multă greutate a reușit acest geniu, să-și deschidă drumul în țara lui.

În 1850,—avea numai 22 ani—

Andrée Brabant vorbește „Realității”

O FĂPTURĂ aproape ireală, fină, delicată și de o sensibilitate dusă la extrem, un cap cu linii dulci, de madonă, în părul căreia se pare că soarele și-a pierdut razele sale, astfel se prezintă Andrée Brabant prietenilor ei necunoscuți.

Cu mare greutate, prin corespondență, am putut obține dela ea câteva cuvinte pentru cititorii „Realității”. Și cum Andrée Brabant nu are nevoie de carte

Andrée Brabant

de recomandare cinefililor români, îi vom da ei cuvântul:

„Mi-a făcut mare plăcere revista d-tră „Realitatea”, pe care, cu toate că nu pot ed frumosa d-tră limbă, o pot asemăna cu „Ilustrativul”-ul nostru. Publicul român nu îmi e necunoscut, căci printre zecile de scrisori pe cari le primesc zilnic, sunt câteva și din România. De aceea, mă grăbesc să-i trimit prietenas-că-mi salutare, împreună cu

merge la Cristiania să-și ia diploma de medic. După aceasta compune drama „Catalina” și timp de 11 ani furnizeze piese teatrelor din Bergen și Cristiania, al căror director fusese numit.

Neînțele de concetățenii lui, neputând să-și impue uriașa lui personalitate, sărac, măhnit, visând reforme sociale, se hotără să plece din țară. Obținând dela guvernul norvegian să fie trimis într-o misiune prin străinătate, vii în Italia, Dresda, München, Suez, Copenhaga, Stockholm, etc.

25 de ani a trăit în acest exil voit, în care timp a scris mereu, și cu fie ce lucrare nouă câștiga tot mai multă faimă, astfel că în anul 1890 când revine în țară, e primit în triumf.

În 1891, asistă la desvelirea propriei sale statui, în fața teatrului din Cristiania.

După Brand, scris la Roma, și care l-a făcut cunoscut în Europa, Ibsen publică Peer Gynt, Liga tinerimei, Impărat și Galileu, Stâlpii societății, Nora, Strigoii, Un dușman al poporului, Rata sălbatecă, Rosmersholm, Femeia mării, Hedda Gabler, Constructorul Solness, Micul Eyolf, etc.

Moare în anul 1906, la 9 Mai. Cu prilejul acestui centenar la Copenhaga, se va da prima reprezentație a unei opere intitulată „Olaf Lillrekrus”, al cărei libret a fost scris de Ibsen, pentru compozitorul norvegian Martin Ndhve. Lucrarea nefiind însă terminată, de cel căruia îi fusese destinat libretul, compozitorul Ame Eggeus a scris o nouă muzică, pe libretul lui Ibsen.

răspunsurile la întrebările d-tră:

I. Date biografice nu dau. Chiar dacă ar interesa întru câtva pe cititori, nu vreau să aibă o deziluzie. Vreau să rămâie cu impresia că sunt o fetiță de 17-18 ani, cum s'au obișnuit să mă aplaude.

II. Dintre artiști, prefer pe mărele, inimitabilul Charlot. Îl mai agreez pe Ronald Colman care e, după mine, modelul tipului viril. Cât despre artiște, prefer să tac. Nu vreau să mă cert cu nimeni.

III. Poate că din cauza cinemaului, am rămas o admiratoare pasionată a naturii. În cursul carierei mele, am turnat atâtea colțuri minunate! Și apoi, frumoasele peisagii nu sunt altceva decât vaste decoruri cinematografice: studio-ul e uzina, iar exteriorul e atelierul.

Iată de ce, îmi petrec timpul Eber pescuind și vânând. Dar trebuie să se știe că nu pot suferi imobilitatea. Poate de aceea nu pescuiesc cu undița care m'ar obliga să stau ceasuri întregi nemșcată. În place pescuiesc în loca, cu plasa și năvodul. Iar să vânez, socotesc una din cele mai frumoase plăceri pe cari mi le pot acorda...

Aici se termină interesanta scrisoare a frumoasei vedete franceze. Andrée Brabant ne angajează să transmitem publicului român promisiunile ei pentru un viitor articol...

C. I.

Hai să ne căsătorim

ERA necesar, ca să nu zicem indispensabil, înființarea zburiceii destinată exclusiv căsătorilor și divorțurilor vedetelor ecranului.

Mai Murray căsătorită cu regizorul filmelor ei, Bob Leonard, s'a văzut nevoită să divorțeze, în cauză că Bob întreținea le-

vinovate cu vedeta sa Gertrud Olstaed.

Urmând exemplul soțului său, s'a căsătorit cu principele David Mdivani de Georgia. În clișeu ce publicăm în numărul de față, vedem pe simpatica interpretă din „Văduva Veselă” alături de fericitul ei soț, câteva zile după căsătorie. Sperăm că până la publicarea acestor rânduri, tinerii nu s'au divorțat încă.

Piratul Negru

PIRATUL Negru este titlul noului film produs de „United Artists” din New-York, având în rolul principal pe marele și cunoscutul Douglas Fairbanks Lucrată după sisteme

noi, vederile fiind prezentate în culori naturale. Piratul Negru inaugurează o eră nouă în evoluția cinematografului.

Fotografia noastră reprezintă o scenă de senzație din acest film.

DACA NU ASTFEL, ALTFEL

— În fiecare an invitați alți oaspeți la vânătoare?

— Îmi place schimbarea în domeniile mele. Pentru că iepurii ră-mân, atunci schimb pe vâgători.

Sinteza Ecranului

ESTE în două cuvinte rolul criticului cinematografie. Ca să fim pe înțelesul tuturor, trebuie să analizăm consecutiv câteva chestiuni necesare ce se desprind prin succesiune.

Pentru ce a fost creată presa cinematografică? Răspunsul la prima vedere simplu, conține dedesubturi comentabile. Presa cinematografică s'a născut în clipa când cinematograful a fost sortit a deveni artă și când publicul a început să frecventeze sălile de cinema. Din această fictivă documentare concludem nevoia, celor două anexe formate imediat: **presa și critica** artei mute. S'ar părea paradoxal. Oare critica nu derivă din presă. De-

contra zgomotului războinic al armelor, strigăt obiectiv și triumfător contra militarismului și asasinatului său: Europa civilizată”, un ziar din Praga scria în prima pagină: „Dacă acest film ar fi fost proiectat în toate satele și în toate orașele lumii în 1913, nu s'ar mai fi declarat războiu.”

Vedem dintr'această profundă constatare, confirmată de noi pe de-antregul, ce schimbare totală ar fi adus activității mondiale contemporane, reprezentarea acestui film.

Trecând la epoca evenimentelor mai recente și sintetizând valoarea operei lui Abel Gance, „Napoleon”, reproducem parțial

Trei scene din „Napoleon” văzut de Abel Gance

rivă este adevărat, dar trebuie să se păzească a face convenția cu **presa democrată** a filmului. Presa e în serviciul istoriei și industriei cinematografice iar critica e în serviciul progresului artei de acelaș fel. De-aci nevoia **criticii independente**, singura care poate corija greșelile filmului și iarăș singura cu obligațiunea de a educa publicul, masa spectatorilor.

Cum trebuie făcută sinteza ecranului? Sinteza ecranului trebuie făcută calitativ și niciodată cantitativ. Adică, trebuie să constatăm defectele morale și tehnice ale unui film, nu scurtimea metrajului sau infinitatea producției; căci s'au văzut adesea filme în câte 36 de acte **bune pentru gunoi** și zeci de producții americane, germane, etc., utilizabile în acelaș scop, după cum iarăș s'au văzut drame sociale ce adăposteau morale cu urmări folositoare omenirii și totuș... de metraj mic. Așa de exemplu despre **J'Accuse**, film pacifist de un aport moral incalculabil „strigătul omului

părerea competentă a unui confrate francez:

„Cu entuziasmul marilor creatori și însuflețit de curaj, în mijlocul unor dușmănoase nevoi materiale, Gance s'a consacrat acestui gigantic rezultat. Câte nu i-a dat de lucru acest film?... A trebuit să citească tot ce se publicase despre Bonaparte în toate limbile, ajungând să cunoască la perfecție dialectele locuitorilor din Corsica. Numai așa a putut obține un maximum de obiectivitate, imparțialitate și de adevăr istoric, într'u scrierea scenariului.”

Observațiile în ce privește sinteza filmului le oferim atât criticilor de specialitate cât și cititorilor noștri, cari, după cum își dau păreri asupra unei cărți literare sau artistice, își pot forma păreri și asupra unui film de valoare, reținând din el părțile folositoare câteodată și în viață.

Faceți din cinematograful artă instructivă, nu distracție de bălciu!

Alexe Rosen.

Greta Garbo iubește muzica

DRĂGUTA vedetă suedează și fiți săi. Fotografia alăturată o reprezintă sprijinită pe spatele pianistului care împreună cu tânăra violinistă execută special

ca și cei mai mulți dintre compatrioții săi.

În pauzele filmării face frecvente vizite muzicanților din studio pe cari îi pune să-i cânte din Grieg sau Beethoven, favo-

pentru dânsa unul din cântecele autorilor amintiți. Se întâmplă rar ca stelele de cinema să dea muzicii o importanță atât de deosebită.

CUM SE FACE UN FILM

șezată greșit, sau un figurant nu stă la locul său. E cel mai sărman dintre sărmani. Se înțelege de la sine că dânsul a angajat cei mai nepotriiviți figuranți, care nu cadrează cu filmul.

Chiar dacă ar avea norocul, ca toate să se găsească la timpul potrivit și la locul indicat și ca filmarea să se fi făcut, totuși cu o siguranță ucigătoare regisorul va observa, după aceea, că un războinic, din vechiul Egipt, poartă un ceas brățară de ultima modă, sau că o slujnicuță, la filmare, nu s'a putut despărți de un colier de perle. Temei suficient, pentru ca filmarea să înceapă iarăși și toată furtuna se varsă din nou pe capul bietului regisor ajutor.

Cine ar fi nevoit să petreacă odată 24 de ore în urele împre-

Atenție! Turnează!

„Lumină! — Gata! — filmează! Strigătele încețoșă deodată ca la comandă. Undeva se mai aude în surfină, o muzică domoală. Lucrătorii cără bucați de decoruri uriașe și mobile, ca să le așeze peste muniți de fringhii.

Pentru ce mai trebuiesc turnate 50 metri de film

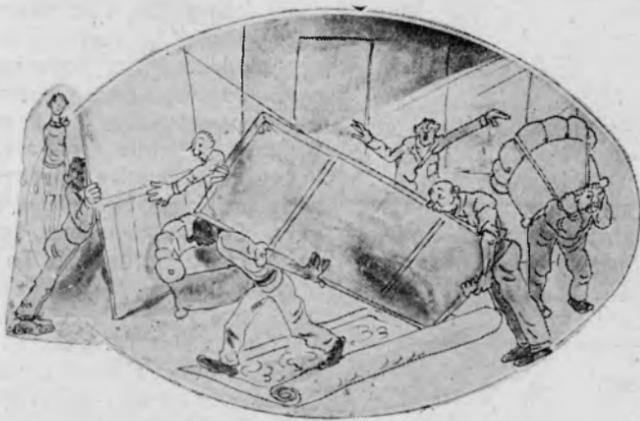
Lămpile Jupiter zumzuie. Duhoare de vopsea, praf. Tăcere care durează câteva minute în studio. Apoi din nou, ca la comandă: găgăie, strigăte, ciocănituri, huruituri.

Din zorii zilei până târziu în noapte, mișcare neîntreruptă. Într'un singur studio se fac în același timp 3, 4, 6 scene diferite, pentru tot atâtea filme. Printre lucrători, regisori, dramaturgi, ziariști, cari au fost invitați, monteurii, figuranți și întregul staf major tehnic, care nu are sfârșit. Strigăte și chemări, neconținute aranjări grele, montări oboșitoare de decoruri, care parcă ies din pământ în ceasuri lungi, ca să fie, după o singură scenă, rulate în câteva minute, din nou desfăcute și demontate. Coloane pompoase până mai adineori, în palatul urias, se prefac în praf și dărâmaturi, sunt luate și aruncate. Ziduri grele, masive sunt doborâte, mobile dispar și sunt încărcate. Altele noi sosesc,

se înalță decorațiuni, în ceasurile și minutele următoare. Toate acestea pocnesc, trosnesc, se sparg și produc un șgomot infernal.

— „Lumină!” — „Stinge!” Ziua de atelier, care costă mii și zeci de mii, trebuie să fie utilizată până în ultima clipă. Tempo!

Ce folosește regisorului însă, toate aceste strigăte și pocnete, în acest turn al babilonului, când steaua a căpătat migrenă, când o alta nu găsește dispoziția adevărată, când un al treilea vrea să audă un anumit cântec, care singur poate să-i sugereze atitudinea? Ce folosesc toate strigătele și chemările, când bietul regisor ajutor, cu toată bunăvoința, nu poate să și găsească monteurul,

Se demontează

Regisorul: „Și figurația?!?!?!” — Răspuns: „Stă la cantină și joacă domino.”

sau când domni din figurație, în loc să fie prin apropiere, se găsească tocmai la cantină unde „conducătorul” se află, fără îndoiială, mult mai bine, decât în aerul chiuitor din studio,

în lumina arzătoare a lămpilor Jupiter.

Regisorul ajutor (care nu e menționat în nici un program) trebuie să suporte toate furtunile, fie că lipsește o recvizită, fie că o masă e

jurări e suficient și jumătate din acest timp! într'un atelier de filme, acela, de bună seamă, nu va mai dori această atmosferă și va renunța pentru totdeauna să-și încerce norocul într'un film.

„Domnule Ionescu, asta nu este „dragoste la prima vedere!”. Friviți aici! cam astfel ar fi conceput aceasta Rudolph Valentino.”

Vina o poartă în orice caz regisorul ajutor.

Părul lui Jackie Coogan

ÎN URMA deciziei părinților săi, de a urma la școală, Jackie Coogan a adus, săptămânile trecute, prima sa jertfă pe altarul științei: părul. Jackie tunzându-se, nu mai e dragălașul copil, cu hule lungi, pe care l'am

admirat alături de Charlot, în „Puiul” Micuțul vânzător de haine vechi, a făcut loc unui tânăr și energic american.

Managerul lui Jackie (care nu e altul decât tatăl său), nu a lăsat să-i scape o astfel de oca-

zie. Iată de ce a luat naștere filmul „Jakie joken.” Aperația tunsului a avut loc în studio, și nu mai puțin de 6 aparate de luat vederi, au înregistrat evenimentul. Clișeul pe care îl publicăm, a fost luat imediat după filmare.

Jackie Coogan nu regretă căuși de puțin părul. Din contră, după ce frizerul își isprăvi lucrul său, Jackie se sculă de pe scaun, și, luând o poziție teatrală, declară cu vocea fermă:

— „Deacu sunt și eu bărbat!”

FASAREA ȘI ȚĂRANUL

Un pașagal a fugit de la stăpânul său și s'a rătăcit prin apropierea unui sat. Aci s'a așezat pe un coșac. Un țăran, care până atunci nu văzuse niciodată o pasăre atât de frumoasă, s'a căfărat dealungul trunchiului, ca s'o prindă. Când era gata să pună mâna pe dânsa, pasărea deodată izbucnește:

„Ce faci domnule?”
Ca lovit cu măciuca, țăranul alurecă jos, își scoate căciula din cap și bâlbâie:

„Iertați-mă domnule, am socotit că sunteți o pasăre!”

CLASA ÎNTĂI

Ionel merge pentru prima dată la liceu și rătăcește dela o ușă la alta, căutându-și clasa. În odaia următoare, pe care o deschide profesorul stă pe catedră și când îl vede îl întreabă ce caută. La aceasta Ionel răspunde:

— Clasa întâi.
— Intră înăuntru, asta este clasa întâi.

Ionel nimit se uită la profesor:
— Clasa întâi, cu bănci de lemn.

OCAZIE BUNĂ

Fapălăptescu (trezit din somn, se dă jos din pat și cu lampa în mână trece în camera de alături, unde dă peste un spărgător ce opera la cassa de bani) Ce faci domnule aici?!

Spărgătorul: — Ce să fac?! În calitate de lăcătuș încerc rezistența broaștei!

Fapălăptescu: — Bravo măi! Bine că te găsi! Tocmai mă gândeam să mă duc mâine după un lăcătuș să-mi deschidă un garderob dela care am piedut cheile! Dacă ești bun... hai cu mine în dormitor.

Amicul Giordescu s'a dus la o mare instituție să ocupe un post. După ce a fost introdus în biroul Directorului și i-a arătat actele acesta îi vorbește:

— Domnule! După câte văd certificatele dumitale sunt bune! Ce pretențiuni ai însă?

— „Nouă mii de lei pe lună dacă îmi dai și Casierie; — dacă nu; nu pot fără paispreze mii!”

Petre Paviș

INSCRIPȚIE

La intrarea spre ruinele Koenigstein, în Taunus, care au aparținut Marelui Ducese de Luxemburg, se găsește o tablă, cu următoarea inscripție: „Vizitarea ruinelor Alteții Sale Regale Marea Ducesă de Luxemburg, este îngăduită publicului.”

RECTIFICARE

— Când stau seara în pat și luna strălucește, câteodată văd cum tapetul întreg înviază.

— Asta-i din cauza nervilor!
— Da de unde, eu cred că din cauza ploșnițelor!

Deslegările celei de-a 2-a serie a jocurilor, se primesc la redacție, până la 10 Noembrie cor. Fiecare joc acordă deslegătorului un număr oarecare de puncte. Cel care obține numărul cel mai mare de puncte, prin deslegarea celui mai mare număr de jocuri, din numerile 35, 36, 37, 38 și 39 ale Revistei noastre, va primi un premiu de 1.000 (una mie) lei. Premiul al doilea e de 500 (cinci sute) lei; premiul al treilea de 300 (trei sute) lei. Următorii șapte deslegători primesc câte un volum din operele autorilor români. Deasemenea vom publica numele tuturor deslegătorilor. Premiile se vor distribui până la 15 Noembrie.

Bonul D. 2.

Subsemnatul .....

trimit alăturat deslegarea jocurilor No.....

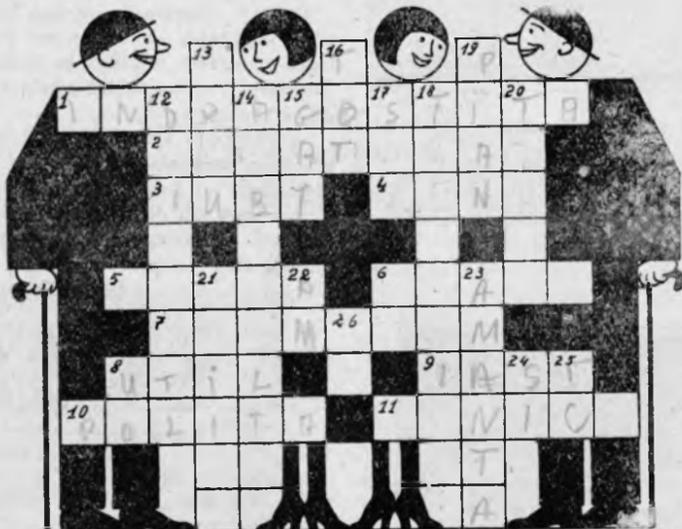
Deslegătorii jocurilor noastre, sunt rugați să detașeze acest bon și să ni-l trimită în plic împreună cu deslegările. În acest fel vom putea ținea socoteală de notele fiecărui deslegător, la împărțirea premiilor.

Joc No 1. (5 puncte).

Prin așezarea bucășilor tăiate obțineți o figură

Jocul No 2 cuvinte încrucișate (10 puncte)

Orizontal:

1. Innamorată
2. hoajă
3. un sentiment.
4. Voevod
5. Serviciu de transmitere
6. femeie pricepută
7. doctrină filozofică
8. folositor
9. oraș în România
10. raft de lemn
11. plantă

Vertical:

12. sentiment
13. unitate de măsură

14. sacrificiu

15. garanție
16. mult
17. copac
18. sfințirea bisericii
19. instrument muzical
20. orașel în România
8. notă muzicală
21. prezentabil
22. formă a verbului a avea
6. notă muzicală
23. iubită
24. conjuncție
25. pană de lemn
26. prepoziție

RECTIFICARE

In jocul nostru No. 2 (B 2) din Realitatea No. 36, 9 Octombrie a. c. s'au strecurat câteva erori la explicația jocului. Rugăm pe cititori să facă îndreptările necesare și anume:

Orizontal 11 bolnav, 12 bolnav, 16 pavază, 17 provincie în Vechea Eladă. Restul explicațiilor din coloana orizontală rămân neschimbate. Vertical: în loc de 15 horă, se va îndrepta 15 mitră.

Concurs fotogenic

Mereu sosesc fotografiile la redacția noastră pentru concursul fotogenic, al „Realității”, care fără îndoială va avea un succes răsunător. Cititorii noștri cunosc de sigur condițiunile concursului, publicate în câteva din numerile trecute. Menționăm din nou, că vom publica într'un număr special, toate fotografiile câte ni-se trimit. Primim la concurs și pe acele doamne sau domnișoare cari participă la concursuri similare, organizate după pilda noastră, de alte publicațiuni. Fotografiile trimise vor fi restituite proprietarelor, după concurs. Concursul nostru se încheie la 30 Octombrie. În primul număr din Noembrie cititorii vor găsi „Buletinul de Vot” cu ajutorul căruia să hotărască pe cea care urmează să fie trimisă de noi la Paris.

Joc No. 4.

(3 puncte de P. I. Antonescu
Țigănești — București)

Aruncați o literă într'o comună și o prefaceți în jară.

		R	
R	O	M	A.
		A	

Joc No. 3. pătrat simetric
(5 puncte)

Orizontal:

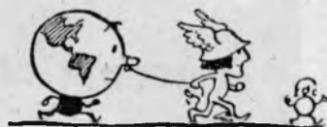
1. preoteasă a zeiței Afrodita
2. Fabulist grec
3. Cetate veche
4. Peatră prețioasă

Vertical: aceleaș

CONCURS DE CARICATURI

Caricaturi onomastice trimise de Eugeniu Comanescu-Nehoi, București

SURPRIZA

— Otto al d-tale s'a bătut cu Alexandru al meu.
— Din partea mea, ce fac copii, mi-e tot una.
— Bine. Atunci o să vă trimit pe Otto, imediat, cu salvarea, acasă.

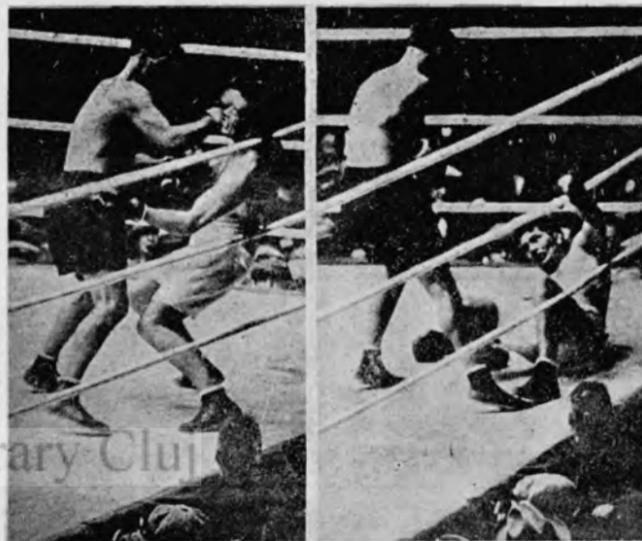
REVEDERE

„Ai văzut inelul de logodnă al Sofiei?”
„Mă mai întrebi dacă l-am văzut? L'am purtat tot anul trecut.”

Matchul Tunney-Dempsey în ilustrațiuni

Fotografie transmisă prin telegrafia fără fir

Al șaptelea rund

Dempsey strânge mâna lui Tunney învingător

MATCHUL de box dintre Dempsey și Tunney a fost nu numai privit de zeci de mii de oameni, dar și transmis prin telegrafie fără fir și bineînțeles cinematografiat.

Publicăm, cu titlul de documente, alături de fotografia normală, care ne face să retrăim toate detaliile întâlnirii, una dintre fotografiile transmise prin telegrafia fără fir. Nu e perfectă, dar poate fi totuși o mândrie a veacului nostru, chiar când subiectul fotografiei nu provoacă aceeași justificată mândrie pentru civilizație.

Fotografiile pe care le reproducem sunt luate în cea de a șaptea repriză, care era cât p'aci să redea lui Dempsey titlul de campion mondial.

De la începutul reprizei Dempsey lovește pe Tunney, cu un croșet drept în falcă. Acesta atins puternic, cu ochii închiși, se îndoie pe genunchi și se prăbușește pe ring; două secunde mai târziu, Tunney e tot la pământ, cu privirea turbure, el vede ca prin ceață, cu groază, că puternicul Jack, este gata să-l turtească dacă din nenorocire s'ar scula. De abea după 9 secunde, și după ce la intervenția energică a arbitrilor Barry, Dempsey s'a înde-

Atletică-Gimnastică-Turcism

Buletin sportiv

SUB numele de „BULETIN OFICIAL“ se înțelege o foaie oficioasă a FSSR, de care se slujesc toți fotbalisții, chiar acei cari nu cunosc limba românească. Acest Buletin Oficial înseamnă, pentru fiecare fotbalist, certificarea dreptului de a juca în public; ca să ne explicăm: numai acel jucător are dreptul să participe la un match, de campionat, sau la disputarea unui premiu, care a fost confirmat prin această foaie. De bună seamă că aceste certificate sunt necesare de multe ori: comitetele locale explică adesea în mod greșit regulamentele și astfel, pe baza simpatiei sau a influențelor personale ar fi plecate, adesea, să facă excepțiuni.

Confirmarea centrală nu-și mai are nici un rost însă, dacă nu se produce repede și cu punctualitate, nu în chipul de până acum, când Buletinul Oficial apare în mod cu totul neregulat, odată sau cel mult de două ori pe lună; iar la rubrica confirmărilor având totdeauna un număr mare de greșeli de tipar neplăcute, fie în numele jucătorilor, fie în desenarea cluburilor. În Buletinul Oficial am putut găsi nostima glumă ca un fruntaș antisemit să fie trecut printre membrii unui club pur evreesc și viceversa. În afară de lipsa de precizie, întârzierea este și ea cu totul neplăcută. Cluburile sunt silite să aștepte, de multe ori, luni de zile, până când membrii lor sunt confirmați, oficios, prin Buletin.

Conducerea centrală numai atunci își va îndeplini misiunea, când va funcționa bine și repede. Altminteri ea nu reprezintă decât „bețe în roate“, pentru sport. O condiție primordială este ca în această conducere să existe o absolută independență, protecția și influența să fie cu totul excluse, căci acestea existând, se pot petrece lucruri cu totul dăunătoare sportului. Conducerea centrală nu are dreptul să primiască, să înregistreze și să publice, altceva decât confirmările trimise pe cale oficială. În ultimile zile s'a întâmplat că intendentul unui club din Cluj a cerut actele de confirmare, dela secretarul regional din loc, și l'a trimis apoi, cu un curier special, la centrală, ca să fie înregistrate și înmatriculate. În acest fel, Clubul a putut imediat pune pe arenă, pe acei membrii, cari altminteri ar fi trebuit să aștepte apariția Buletinului Oficial. (Se prea poate ca Buletinul — după un obicei mai vechiu — va face gluma, să publice cu totul alte numere decât cele scrise pe carnetele jucătorilor. Merită să fie înscris în istorie, faptul că secretarul Clujan a dat intendentului respectiv și actele de confirmare ale membrilor unui Club advers, iar — în mod natural — curierul uituc a adus cu sine, din București, numai actele membrilor din Clubul la care aparține și dansul, uitându-le acolo pe acele ale Clubului rival.)

Aceste toate slujesc spre a ilustra faptul că sistemul de as-

tăzi este greșit și că centrul poate avea influențele cele mai neprevăzute asupra rezultatelor campionatelor regionale. Căci e foarte firesc că echipa, întărită prin confirmări făcute pe o cale nedreaptă, a fost în stare să înfrunte echipa adversă, silită să iasă pe arenă fără de jucătorii, de care ar fi avut nevoie. Nu este îngăduit ca asemenea metode să se perpetueze, căci atunci cluburile înstărite vor avea toate avantajele, ele fiind în stare să trimită, oricând ar fi nevoie, un curier la București. Dacă sistemul s'ar adopta, atunci Buletinul oficial n'ar mai avea nici un rost, și ar trebui să dispară.

Noi socotim că lucrul cel mai potrivit ar fi să se publice confirmarea membrilor diferitelor cluburi, în singura foaie sportivă bucureșteană, odată pe săptămână, în mod regulat. Aceasta s'ar petrece public și n'ar mai fi nevoie să se aștepte săptămâni întregi, apariția Buletinului. Supunem, celor în drept, propunerea noastră.

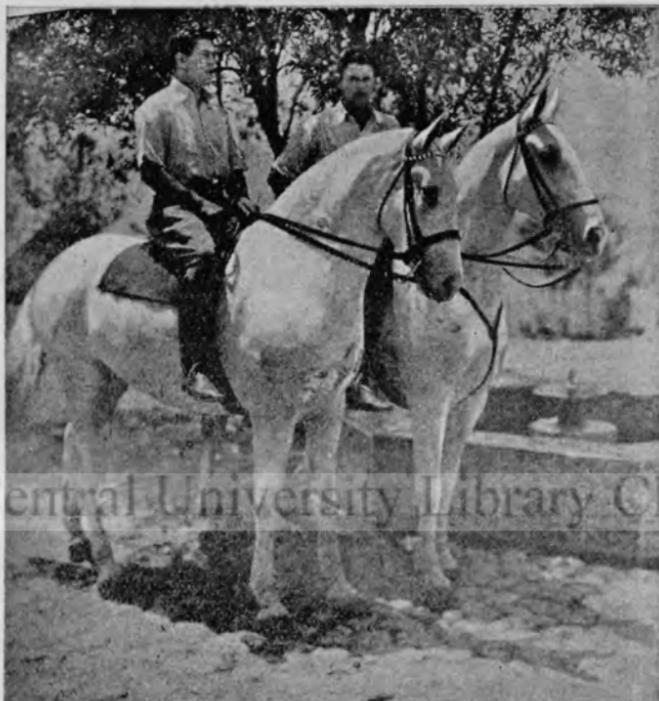
SĂPTĂMÂNA trecută, care a fost săptămâna campionatului, n'a adus surprize deosebite. În general favoriții au fost învingători, afară de întâlnirea „România“—RMS din Cluj. Cu „România“ situația nu este încă clarificată și se pare că atât „Universitatea“, cât și „Victoria“, cât și „Academia“ vor continua să existe. În acest caz, „România“ abea va avea jucători, pentru continuarea campionatului. În tot cazul e regretabil că asemenea probleme nu s'au rezolvat din vreme și că în a doua lună a campionatului, noui echipe vin în luptă.

Chinezul a fost înfrânt de echipa aleasă a Aradului, deși până acum aceasta din urmă a fost învinsă de trei ori, cu ușurință, de cea dintâi. Oare echipa Aradului s'a dezvoltat într'atât, sau nivelul Chinezului a scăzut în această măsură?

Dacă am dori prima posibilitate, ar fi foarte regretabilă cea de a doua și e dureros că echipa Chinezul, nici pe departe, să nu mai fie, cecace a fost odinioară. Căci, adevăratul reprezentat internațional al fotbalului românesc, rămâne deocamdată campionul Timișorean, Chinezul. De aceea e de dorit menținerea la nivel a acestei echipe și e necesar nu numai să nu se pună nici o piedecă, din afară la dezvoltarea sa, dar să se facă totul ca d. Căpitan Slătinescu, conducătorul „Fulgerului“, care în totdeauna a susținut cu patriotism părerea că sportul românesc trebuie să fie reprezentat în străinătate, să înțeleagă că o echipă bună nu poate da rezultate bune, când e lipsită de jucătorii săi militari.

Regele Mihai I. al României. — Dimineața la călărie, pe poneiul său

Doi cărora le merge bine. — Genne Tunney, campion mondial de box, după renumele asupra lui Dempsey, a plecat în California, spre a face plimbări, călare, cu amicul său, Tred Thompson, cunoscutul actor-cowboy

(Urmare dela pagina 10)

părtat, Tunney a izbutit să se ridice. Ca un tigrul Jack s'a repezit asupra celui d'abea ridicat, spre a-l doborî definitiv. N'a izbutit însă. Și în cele din urmă, Tunney a eșit învingător. Cea din urmă fotografie arată pe Tunney învingător, iar Dempsey strângându-i mâna.

În orice caz se vede că Dempsey și Tunney sunt foarte aproape egale și că o nouă întâlnire, între cei doi boxeri, ar atrage iar pe cei 156 de mii de spectatori la Chicago. Acesta este singurul lucru care-l interesează pe d. Tex Richard, impresarul matchurilor. Partea financiară ar fi asigurată. Din punct de vedere sportiv însă, dat fiind că Dempsey la anul împlinește 33 de ani, și prin urmare nu poate suporta zece runduri, amânarea unei întâlniri ar fi anti-sportivă. Dacă șapte ani Dempsey a putut fi cel dintâi prin forța pumnilor săi, vârsta nu-i va mai permite aceasta, de acum înainte.

Motto: „Cumpărarea pianului
e chestie de încredere“

Garanța cea mai deplină

o oferă renumele
excelent al firmei

I. TRISKA

existență de 58 ani, cel mai
vestit depozit al branșei

Reprezentantul general al cunoscutei mărci „Förster“

Cluj, Str. Șaguna 14. Telefon 419

Canalul Măneci trecut din nou innot. Dactilografa germană Mercedes Gleitze, înainte de trecerea Canalului, pe care a făcut-o în 15 ore și 15 minute

La Saint-Germaine, englezul George Duncan a eșit victorios, în marele omnium internațional. Au fost înscrși 80 de concurenți, la acest campionat de golf

MOTIVE DE BUCURIE

Aceasta este cea mai fericită toamnă, de când trăiesc.

E adevărat că vacanța familiei m'a costat de două ori mai mult decât împrumutasem pentru acest scop, anticipat.

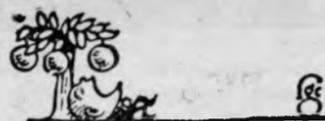
Admit că datorită cu ipotecă pe casa mea, este mult mai mare decât admit regulile unui om prevăzător.

Firma dela care am cumpărat automobilul m'a înștiințat că dacă nu voi plăti ratele regulat imi va lua înapoi mașina și voi pierde ce-am plătit.

De asemenea, e adevărat că n'am un lemn pentru iarnă.

Directorul firmei unde sunt angajat m'a înștiințat că trebuie să mă consider concediat.

Și cu toate acestea, cânt de bucurie, fiindcă mi-am asigurat o lojă la teatru, pentru femeia și fiica mea, pe tot sezonul de toamnă.

POEZIE

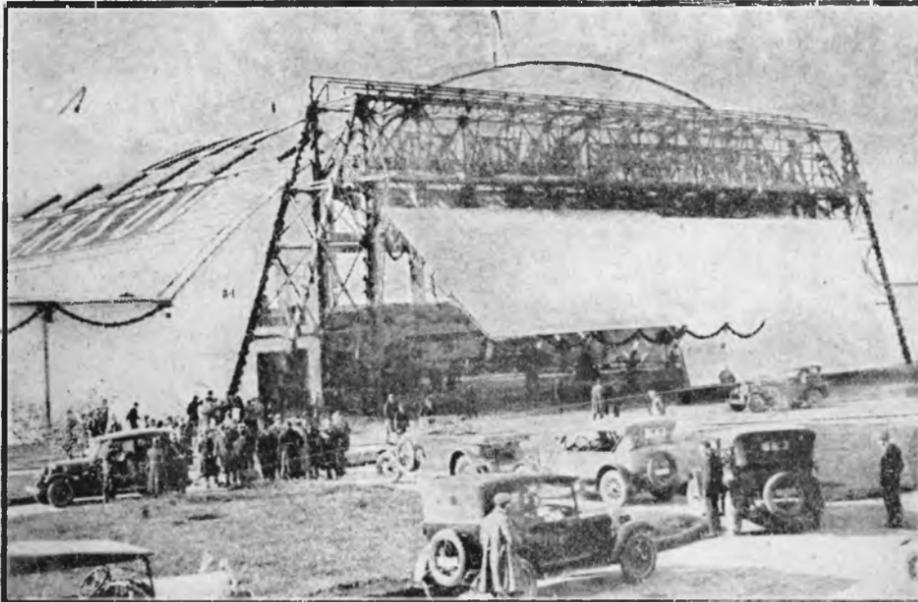
Cade pară în gura mea,
Te-oi mânca de te-oi putea;
Fără coadă fără muc,
Gata să te 'mbuc.

LA 1 MARTIE

Micul Silvestru: „Tăticule, dacă în Groenlanda nopțile durează 6 luni, la ce oră trebuie să se închidă restaurantele separeurile și cabaretele?“

Tăticu: „La 1 Martie“.

Uzinele de Avioane de lângă Braşov

SAFTAMANA trecută s'a inaugurat lângă Braşov, în asistenţa guvernului, autorităţilor militare superioare şi a reprezentanţilor presei, uzinele de aviaţie, ridicate prin colaborarea între stat, capitalul românesc şi capitalul străin.

O putere militară, care are de apărut un stat cu 18 milioane de suflete, nu putea să rămână la discreţia fabricaţiunii externe, în aeronautică. Era nevoie să se creeze o industrie proprie. Această industrie şi-a inaugurat acum uzinele.

La serbarea inaugurării a asistat şi Generalul francez M. Berthelot,

care de când s'au relăcut armatele româneşti, la Siret, a stat totdeauna alături de noi.

Fotografiile noastre, luate la faţa locului, reprezintă:

1. Hangarul de montare.
2. Generalul Berthelot cu d. Ionel Brătianu, preşedintele consiliului, plecând dela uzină.
3. Vizitarea fabricii. În planul întâi d-nii: General Olteanu, comandantul garnizoanei Braşov; General Anghelescu, ministrul de războiu, Clinchard, ministrul Franţei la Bucureşti; Generalul Berthelot;

General Coandă şi prefectul de Braşov.

4. Ataşaţii militari ai Angliei, Cehoslovaciei, Franţei şi Jugoslaviei, la inaugurarea uzinelor.

5. D. General Coandă, preşedintele Consiliului de administraţie al fabricii, citeşte cuvântarea inaugurată.

6. D. General Berthelot întreţinându-se cu ofiţerii români.

7. Trei „aşi” ai aviaţiei la Braşov: Căpitan Romeo Popescu, I. R. Villechanoux din aviaţia franceză; şi Căpitan Bănculescu.

Femeile vor să treacă şi ele Oceanul în zbor. Actriţa Vineză, Lili Dillens, care a zburat dela Norderney până la Lisabona, pentru ca de aci să treacă Oceanul în zbor

Aviatoarea, care a voit să treacă Oceanul. Miss Ruth Elder, care a încercat să treacă Oceanul în zbor, la 11 Octombrie, sbrurând dela New-York, dar a fost victima unui accident, în apropiere de insulele Azore şi cu greu a putut scăpa cu viaţa

AVIATORUL GERMAN LOOSE

care intenţionează să treacă oceanul în sbor, pornind din Lissabona.